

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна ЧЕМАШКАЛО

Українська мова (професійний рівень)

робоча програма навчальної дисципліни
для слухачів підготовчого відділення

Галузь знань *усі*
Спеціальність *усі*

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання *обов'язкова
українська*

Завідувач кафедри
українознавства і мовної підготовки іноземних громадян

Ольга ЧЕРЕМСЬКА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян
Протокол №1 від 30.08.2021.

Розробники:

Черемська О. С., д. філол. н., професор кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян;

Сухенко В. Г., к. філол. н., доцент кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян.

Шелепкова І. М., старший викладач кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Українська мова (професійний рівень)» сприяє систематизації знань слухачів підготовчого відділення лексико-граматичного матеріалу та поглибленню навичок його використання в мовленнєвій діяльності, у тому числі і в професійній сфері; формуванню їхніх умінь здійснювати аналіз функціонально-стилістичних особливостей мови, характерних для усної та письмової форм мовлення; удосконаленню знань основ аналізу художнього тексту; навичок анотування та реферування наукових текстів. Мета навчальної дисципліни: забезпечити розвиток мовленнєвих умінь слухачів підготовчого відділення для ефективного використання української мови в професійних сферах комунікації.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	ПВ
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	3
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Українська мова (початковий рівень). Українська мова (базовий рівень).	усі

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Інтегральна Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	Знати правила та норми української мови, застосовувати їх у процесі професійної діяльності або навчання.
Загальні Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність проведення досліджень на належному рівні	Уміти самостійно здійснювати пошук, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, організувати, перетворювати, зберігати й передавати її. Мати здатність застосовувати набуті лінгвістичні знання в практичних ситуаціях. Володіти ціннісними орієнтирами, уміти обирати цільові та значеннєві установки, ухвалювати рішення. Володіти практичними навичками говоріння, читання, письма, аудіювання, умінням використовувати мовні засоби в процесі взаємодії з оточенням, окремими людьми та подіями; мати навички роботи в групі, відігравання різних соціальних ролей у

	колективі; уміти презентувати себе, вести дискусію тощо.
<p>Спеціальні</p> <p>Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>Здатність здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>Здатність до організації ділової комунікації.</p>	<p>Уміти вільно й ефективно послуговуватися українською мовою в усній та письмовій формі, у різних жанрах, стилях та реєстрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань.</p> <p>Мати навички вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>Володіти системою професійних особистісних якостей та знань; уміти працювати з текстами різних стилів та жанрів.</p> <p>Уміти організовувати ділову комунікацію на належному рівні.</p>

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фонетико-граматичний мінімум – основа мовної компетенції

Тема 1. Фонетика. Графіка. Будова слова

1.1. Основні фонетичні й інтонаційні норми української вимови.

1.2. Інтонаційні конструкції в емоційно-оцінних реченнях.

1.3. Основа слова і закінчення, корінь, префікс, суфікс.

1.4. Семантичний потенціал афіксів.

1.5. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Людина і її особисте життя».

1.6. Аудіювання монологічного мовлення.

Тема 2. Іменник. Функції і значення відмінків. Словотвірні характеристики

2.1. Називний відмінок (суб'єкт речення; предикат речення; кількість; предмет / суб'єкт порівняння (*ніж*)).

2.2. Родовий відмінок (без прийменника та з прийменником).

2.3. Давальний відмінок (без прийменника: об'єкт дії; особа / предмет як суб'єкт дії, стану; особа / предмет, якій щось належить; з прийменником: всупереч (усупереч), наперекір – допустовість).

2.4. Знахідний відмінок (без прийменника: кількісна характеристика дії; з прийменником: мета дії, об'єкт дії, предмет розмови, приблизна відстань, кількість, час, допустовість, причина, умова).

2.5. Орудний відмінок (без прийменника: характеристика особи / предмета, об'єкт дії, стану, місце руху, знаряддя дії, час; з прийменником: об'єкт дії, ознака особи/предмета, послідовність, поступовість, кількісно-часова наступність, спосіб дії).

2.6. Місцевий відмінок (ознака особи/предмета, умова дії).

2.7. Кличний відмінок (адресат – потенційний суб'єкт дії, ідентифікатор (при займенниках II особи)).

2.8. Прикметниковий тип відмінювання іменників. Різновідмінювані іменники. Невідмінювані іменники.

2.9. Назви осіб (за діяльністю, професією, родом занять, діями (чоловічого та жіночого роду); за якісними ознаками; за місцем проживання й національністю; назви особи, дія якої визначає її характер; назви особи – представника певного роду занять).

2.10. Назви приміщень; абстрактних понять; збірні назви.

2.11. Властивості або стани; назви спричиненої дії, процесу; означення дії, процесу, наслідку і знаряддя дії, установи.

2.12. Складні іменники, утворені словоскладанням та основокладанням; складноскорочені слова (абревіатури різного типу: ініціально-літерні, власне літерні, ініціально-звукові, літерно- і звуко-цифрові, літерно-звукові, а також запозичені ініціально-літерні, власне літерні та ініціально-звукові); умовні (графічні) скорочення різних типів; часткові скорочення.

2.13. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Робота і професія».

2.14. Аудіювання діалогічного мовлення.

Тема 3. Прикметник. Словотвірні характеристики прикметника

3.1. Якісні прикметники із різним виявом ознаки, із суфіксами, що надають слову емоційного забарвлення.

3.2. Відносні прикметники, утворені від слів іншомовного походження, основа яких закінчується на **д, т, з, с, ц, ж, ч, ш, р**. Присвійні прикметники.

3.3. Ступені порівняння прикметників.

3.4. Відмінкова система прикметників.

3.5. Складні прикметники. Особливості відмінювання прикметників на **-лиций**.

3.6. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Освіта і виховання».

3.7. Аудіювання полілогічного мовлення.

Тема 4. Словотвірні характеристики дієслова

4.1. Інфінітив й особові форми дієслова.

4.2. Види дієслова – доконаний і недоконаний. Одновидові і двовидові дієслова. Вживання видових форм у наказовому, дійсному, умовному способах.

4.3. Дієслівне керування. Перехідні й неперехідні дієслова. Дієслова на **-ся**. Одноособові дієслова.

4.4. Форми дієслова. Дієприкметник (активні і пасивні). Дієприкметниковий зворот.

4.5. Дієприслівник, часова співвіднесеність (минулий і теперішній час) дієприслівників.

4.6. Дієслова із формотворчими та словотвірними префіксами та суфіксами;

4.7. Дієслова тривалої чи багаторазової дії.

4.8. Дієслова іншомовного походження, характерні для ділового стилю мовлення.

4.9. Безособові дієслівні форми.

4.10. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Захоплення: культура, мистецтво, спорт, різні форми відпочинку».

4.11. Аудіювання монологічного мовлення.

Тема 5. Займенник

5.1. Значення, словозміна і вживання особових, питально-відносних, заперечних займенників.

5.2. Особливості вживання і семантична диференціація займенників кожний, будь-який, усякий, сам (самий), такий.

5.3. Вживання і семантична диференціація неозначених займенників.

5.4. Семантичні особливості зворотних займенників себе, один одного.

5.5. Словозміна займенників. Вживання заперечних і неозначених займенників із прийменниками.

5.6. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Людина і суспільство».

5.7. Аудіювання діалогічного мовлення.

Тема 6. Числівник

6.1. Кількісні й порядкові числівники. Семантичні розряди числівників: власне-кількісні, збірні, неозначено-кількісні, дробові числівники.

6.2. Відмінювання кількісних числівників (вживання паралельних відмінкових форм).

6.3. Узгодження числівників: два, три, чотири з іменниками та залежними від них прикметником, дієприкметником, займенником, порядковим числівником; **п'ять – сто, двісті – дев'ятсот**, а також зі складеними числівниками, останньою частиною яких є ці компоненти.

6.4. Запис літерним способом: кількісних числівників; числівників на позначення часових меж; складних і складених числівників; порядкових числівників.

6.5. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Людина і закон».

6.6. Аудіювання полілогічного мовлення.

Тема 7. Прислівники

7.1. Семантичні розряди прислівників: означальні, способу дії, міри і ступеня, обставинні: місця, часу, причини, мети, модальні.

7.2. Займенникові прислівники: питально-відносні, заперечні, неозначені.

7.3. Ступені порівняння означальних прислівників. Усічені форми (**більш, найгірш, найменш**) та сфери їх уживання.

7.4. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Людина й економіка».

7.5. Аудіювання монологічного мовлення.

Тема 8. Службові частини мови

8.1. Прийменник. Семантичні типи прийменників: просторові, темпоральні, логічні. Багатозначність прийменників.

8.2. Сполучник. Сурядні сполучники: єднальні, протиставні, зіставний, розділові, градаційні, приєднувальні. Підрядні сполучники: причинові, наслідковий, часові, умовні, мети, допустові, порівняльні. Синонімія сполучників.

8.3. Частка. Формотворчі частки. Комунікативні функції часток: констатація, заперечення, питання, спонування, бажання, виділення.

8.4. Вигук. Суб'єктивна позитивна та негативна оцінка, волевиявлення. Звуконаслідувальні слова.

8.5. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Людина і політика».

8.6. Аудіювання діалогічного мовлення.

Змістовий модуль 2. Професійний рівень володіння українською мовою як іноземною (синтаксис, лексика, фразеологія)

Тема 9. Просте речення. Суб'єкт і предикат у реченні

9.1. Речення за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні, бажальні).

9.2. Речення за способом вираження змісту (стверджувальні, заперечні).

9.3. Двоскладні речення (із граматичним суб'єктом і предикатом (моделі із особовою формою дієслова; моделі без особового дієслова); без граматичного суб'єкта).

9.4. Односкладні речення (моделі із особовою формою дієслова; моделі без особового дієслова).

9.5. Слова-речення (стверджувальні; заперечні; питальні; емоційно-оцінні; спонукальні; етикетні формули, які часто сполучаються зі звертаннями).

9.6. Способи вираження граматичного й логічного суб'єкта.

9.7. Способи вираження предиката.

9.8. Способи вираження логіко-смислових відношень у простому реченні (об'єктні, атрибутивні, обставинні, модальні відношення).

9.10. Порядок слів у реченні.

9.11. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Роль науки в сучасному суспільстві».

9.12. Аудіювання полілогічного мовлення.

Тема 10. Складне речення

10.1. Складносурядні речення із єднальними, протиставними, зіставними, розділовими та присєднувальними відношеннями.

10.2. Складнопідрядні речення із з'ясувальними, означальними, обставинними відношеннями.

10.3. Складні речення ускладненого типу

10.4. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Мистецтво».

10.5. Аудіювання монологічного мовлення.

Тема 11. Складне синтаксичне ціле

11.1. Складне синтаксичне ціле, в якому окремі речення поєднуються у текст за допомогою сполучників, часток, вставних і модальних слів.

11.2. Складне синтаксичне ціле, в якому окремі речення поєднуються у текст за допомогою анафоричних займенників, займенникових прислівників і прийменниково-займенникових сполук, які виступають у ролі сполучників.

11.3. Складне синтаксичне ціле, в якому окремі речення поєднуються у текст за допомогою прикметників і дієслів, які вказують на зв'язок з попереднім текстом.

11.4. Складне синтаксичне ціле, в якому окремі речення поєднуються у текст за допомогою повнозначних слів у ролі повторів, синонімів і антонімів, компонентів анафоричних сполучень.

11.5. Складне синтаксичне ціле, в якому окремі речення поєднуються у текст за допомогою (риторичних) питань.

11.6. Складне синтаксичне ціле, в якому окремі речення поєднуються у текст за допомогою узагальнено-особових речень, які використовуються як засіб міжфразового зв'язку.

11.7. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Екологія».

11.8. Аудіювання діалогічного мовлення.

Тема 12. Пряма й непряма мова

12.1. Способи передання чужого мовлення: пряма мова, непряма мова, невласне пряма мова, цитати.

12.2. Трансформація прямої мови в непряму: вживання сполучників, сполучних слів, часток; предикатів, особових займенників, зміни порядку слів.

12.3. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Релігія».

12.4. Аудіювання полілогічного мовлення.

Тема 13. Лексика й фразеологія

13.1. Лексика професійного спілкування

13.2. Фразеологічні одиниці фахового спілкування

13.3. Комунікативно-мовленнєва компетенція. Тема «Духовність».

13.4. Аудіювання монологічного мовлення.

Перелік практичних занять, а також питань та завдання до самостійної роботи наведено в таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни викладач застосовує пояснювально-ілюстративний та репродуктивний методи навчання. Для активізації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності слухачів застосовуються презентації, бесіди, дискусії.

У процесі викладання навчальної дисципліни за комунікативними методами викладання української мови (професійний рівень) для активізації навчально-пізнавальної

діяльності слухачів підготовчого відділення передбачене застосування технології змішаного навчання, активних та інтерактивних навчальних технологій, серед яких: практичні заняття проблемного характеру (теми 1, 2, 5, 8), робота в малих групах (теми 3, 6), мозкові атаки (теми 4, 10), дискусії (теми 7, 9), презентації (тема 10).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у слухачів підготовчого відділення враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє слухачу підготовчого відділення скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі письмової роботи й має на меті інтегровану оцінку результатів навчання слухачів підготовчого відділення після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль охоплює роботу слухачів підготовчого відділення під час практичних занять, на яких можна отримати 31 бал за умови виконання індивідуальних завдань за темами, зокрема виконання вправ та захист презентації; 8 балів – за роботу в групах; 6 балів – за виконання тестових завдань (самостійна робота); 10 балів – за виконання поточних контрольних робіт; 5 балів – за виступ з презентацією. Максимальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль знань та компетентностей слухачів підготовчого відділення з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення іспиту, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмового матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

Слухача підготовчого відділення слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на іспиті, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час іспиту, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься в залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеною в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	

60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Форми оцінювання та розподіл балів наведено в таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Змістовий модуль 1. Фонетико-граматичний мінімум. Лексика та морфологія				
Тема 1	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Практична фонетика. Орфоепія"	Індивідуальні практичні завдання за темою. Тестові завдання	4 3
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Читання тексту "Харків". Підготовка до монологічного висловлювання на тему "Ми вивчаємо українську мову".</i>	Індивідуальні завдання	
Тема 2	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Лексика. Частиномовна класифікація слів. Іменник"	Індивідуальні практичні завдання за темою	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Підготовка до монологічного висловлювання на тему "Моя майбутня професія".</i>	Індивідуальні завдання	
Тема 3	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Характеристика іменних частин мови. Прикметник. Займенник"	Робота в групах	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Читання діалогів. Підготовка теми "Україна на карті Європи".</i>	Індивідуальні завдання	
Тема 4	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Числівник. Прислівник"	Виконання вправ	3
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Читання тексту «Державні символи України». Визначення головної та додаткової інформації, підготовка до переказу тексту.</i>	Індивідуальні завдання	

Тема 5	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Дієслово"	Індивідуальні практичні завдання за темою. Модульна контрольна робота	4 5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Визначення й аналіз професійної лексики в тексті "Виникнення грошей". Читання тексту "Металеві гроші".</i>	Індивідуальні завдання	
Змістовий модуль 2. Професійна комунікація: мова і культура мовлення				
Тема 6	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Способи вираження смислових відношень у мові за допомогою синтаксичних конструкцій"	Робота в групах	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Підготовка до діалогу за текстом "Українські гроші".</i>	Індивідуальні завдання	
Тема 7	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Особливості вживання синтаксичних конструкцій у фаховій комунікації"	Дискусія	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Підготовка до усної розповіді за темою "Конкуренція" з використанням плану. Виокремлення термінів у тексті "Фактори виробництва". Пошукове читання.</i>	Індивідуальні завдання	
Тема 8	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Нормативно-стильові основи професійної комунікації"	Індивідуальні практичні завдання за темою. Тестові завдання	4 3
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Тлумачення термінів.</i>	Індивідуальні завдання	
Тема 9	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Текст як форма реалізації мовно-професійної діяльності"	Дискусія	4

Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Складання монологічного висловлювання за текстом "Що таке маркетинг?" з використанням опорних схем.</i>	Індивідуальні завдання	
		<i>Виокремлення в тексті "Правові аспекти економіки" фактів, визначень, термінів. Відновлення логічної послідовності плану для монологічного висловлювання.</i>		
Аудиторна робота				
Тема 10	Практичне заняття	Практичне заняття за темою "Спілкування як інструмент професійної діяльності"	Індивідуальні практичні завдання за темою.	4
			Модульна контрольна робота.	5
			Захист презентації	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Виокремлення важливої інформації в тексті "Інформаційна економіка" з подальшим обґрунтуванням власної думки.</i>	Індивідуальні завдання	
		<i>Створення та захист презентації "Моя спеціальність і суспільство".</i>		
Іспит			40	

Рекомендована література

Основна

1. Гайдамака Г. Г. Збірник завдань з фонетики української мови для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання. Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. 50 с.
2. Гайдамака Г. Г., Данкіна Л. С., Черемська О.С. Практичний курс з української мови для студентів-іноземців : навч.-практ. посібн. Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. 140 с.
3. Дьолог О. С., Сметана І. І. Збірник вправ і завдань для самостійної роботи з навчальної дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)" для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 64 с.
4. Дьолог О. С., Сметана І. І. Збірник текстів і завдань до практичних занять з навчальної дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)" для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання. Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 55 с.
5. Черемська О. С., Гайдамака Г. Г. Практичні та контрольні завдання з навчальної дисципліни "Українська мова" для студентів-іноземців усіх напрямів підготовки всіх форм навчання. Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. 68 с.
6. Черемська О. С., Сухенко В. Г., Карікова Н. М. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-практичний посібник для іноземних студентів усіх напрямів підготовки. Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 190 с.

7. Черемська О. С., Шелепкина І. М. Тексти та завдання з наукового стилю мови з навчальної дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)" для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 56 с.

Додаткова

8. Азарова Л. Є., Зозуля І. Є., Солодар Л. В. Українська мова для слухачів-іноземців підготовчого відділення. Збірник вправ і завдань : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2010. 121 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

9. Електронний довідник з української мови. URL: <http://javot.net/mova/orf.htm>.

10. Словники України онлайн. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/LSlist/>

11. Українська мова / Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=6388>